

Bayer Zsolt: Megtalált ünnep

2012 március 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Hosszú-hosszú idő után most először lesz igazi jelentése március 15-nek. A magam életét véve alapul, a Kádár-rendszerben volt ilyen jelentése ennek az ünnepnapnak. S elsősorban a nemzeti függetlenség okán.

Mert hát március 15. leginkább két szent dolog ünnepe: a nemzeti függetlenségé és a polgári forradalomé.

A Kádár-rendszer eltörölte mindkettőt. A nemzeti függetlenséget odadobta a kommunista internacionalizmus profán és vérszagú oltárára, a polgárságot pedig egyszerre halálra ítélte. Nem tehetett másként, mert ideológiája a polgárság tagadásán nyugodott. A világ pedig még ennyi esztendő távolából és ennyi iszonyat láttán sem fogja fel, hogy a polgárságon túl nem szabad forradalmat akarni, segíteni, igenelni, megvalósítani. Mert a polgárságon (és a döntő pillanatokban mindig a helyes utat választó parasztságon) túl csak jakobinus-bolsevik-nyilas cselék van. Hiába... Nem tanul a világ semmit sem...

De az idei ünnep végre ismét jelent valamit. Jelenti mindenekelőtt a nemzeti függetlenség újra megtalált értelmét. Pedig azt gondolná az ember, hogy ilyesféle dolgok értelme nem veszt el soha – jaj, pedig dehogynem! Sokkal-sokkal bonyolultabb mindig az élet, mint ahogy a hivatalos történetírás állandóan tovább bonyolítja. Például Ceausescu rettenetes diktatúrájából sokkal jobb lelkiállapotban került ki a románság, mint ahogy mi elémásztunk Kádár bácsi mocskos kis cukrászdájából. S bizony, a nemzeti függetlenség vágya és akarása sem olyan egyértelmű, mint ahogy gondolnánk. Leginkább most nem az. Most, amikor a szabadság és függetlenség álarcába bújt a rabság és a gyarmatosítás.

1999 telén így írt Ryszard Kapuscinski: „Lengyelország nem csupán gazdasági vagy politikai értelemben él át történelmi fordulópontot, a lényeg nem csak az, hogy fölvesznek-e bennünket a nyugat-európai struktúrákba, és hogy jönnek-e újabb beruházások hozzánk. A kihívás, amely előtt állunk, önazonosságunk – lengyelségünk – legmélyebb gyökereit érinti. Azt, hogy a lengyelség termékeny együttműködésre való alkalmasságot fog jelenteni, vagy éppen fordítva: egyik napról a másikra való élést, passzív bámészkodást és ötletimportot. Lehetünk a fejlődés civilizációjának társalkotói, de tarthatunk a vegetálás civilizációja felé is. Akkor pedig legjobb esetben is a viharosan növekvő gazdagság és az egyre fájdalmasabban megélt nyomor térségei között húzódó folyosón lesz a helyünk.”

No hát, akkor tizenhárom esztendővel e leírt mondatok után csak fel kéne tennünk magunknak a kérdést: vajon a fejlődés civilizációjának vagyunk társalkotói, vagy a vegetálás civilizációjának lettünk élharcosai? S feltehetjük a kérdést, vajon mivé lett Európa, s mivé lettek a „nyugati struktúrák”?

Ezeket a kérdéseket azonban nem teszi fel senki sem. Illetve ha felteszi, megnézheti magát. Lásd Sarkozyt, aki a schengeni egyezmény újragondolásával kampányol, mert feltette a kérdést: vajon ha ilyen méretű marad a bevándorlás, mivé lesz Európa tíz-húsz év múlva? Kérdésfelvetését a Népszabadság akképpen értelmezi, hogy Sarkozy Le Pen szavazóira hajt... S ugyanez a Népszabadság szélsőjobboldalnak titulálja Kapuscinskit, csak azért, mert az egyik szervezője a március 15-én hozzánk érkező lengyel szolidaritási menetnek. Szolidaritás alatt értsd az együtt ünneplést – Osztrólenka véres csillaga, ugye – és a kiállást a kormány mellett. Hát ezért lesz Kapuscinski szélsőjobboldali. S ez persze ugyanaz a Népszabadság, amelyik annak idején a „dolgozni nem szeret?”

lengyelekről írogatott a nyolcvanas évek elején, s amelyik Popieluszko atya megölése után vezércikkben értekezett arról, hogy a hatalom olykor rákényszerül ilyen módon végezni ellenségeivel. Esetünkben még a személyi kontinuitás is adott, azt a mocskot Miklós Gábor írta akkor, s ő ma is ír, ugyanott, ugyanazt.

Mindegy is. Március 15. felszabadultságában pontosan tudható, ki hol állt volna, s mit cselekedett volna 164 évvel ezelőtten.

Miképpen az is tudható, hogy a halála elvitt az elvitté kiszenvedett Damjanichnak kezét csókoló és szalutáló Vécseyben mit faragnának ugyanezek – ha tehetnék. De nem tehetik.

Igazából semmit sem tehetnek.

Változóban a világ ugyanis. És sokkal gyorsabban, sokkal látványosabban fog eljönni a változás, mint ahogy a jelen akarnokai és Pangloss mesterei gondolják. S ebben a változásban van ismét jelentősége az ünnepnek. A lengyelekkel közös ünneplésnek is. Ebben a változásban kell azzá lennünk ismét, amik voltunk valaha: a leendő fejlődés társalkotóivá. S jó, ha tudjuk, hogy a leendő fejlődés egyik kulcsa a nemzeti reneszánsz lesz éppen. Azt kell kilopjunk a globalizáció vesztőhelyéről és az újnnyilasok fertelmes döngkútjából.

„Mi ne győznénk? hisz Bem a vezérünk,/ A szabadság régi bajnoka!/ Bosszuálló fénnel jár elvittünk/Osztrolenka véres csillaga. (...) Két nemzet van egyesülve bennünk,/ S mily két nemzet! a lengyel s magyar!/ Van-e sors, amely hatalmasabb, mint/ E két nemzet, ha egy célt akar?”

Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló